

READ ONLINE

ปีที่ 25 ฉบับที่ 1 | ตุลาคม-ธันวาคม 2567

NEWSLETTER

3

แนะนำ
คณะกรรมการ สมศ.

4

ผลตอบรับการประเมิน
คุณภาพภายนอกปี 2567
โรงเรียนปลาปากวิทยา
จังหวัดนครพนม

7

นายสุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล
รรมช. กระทรวงศึกษาธิการ
ร่วมชื่นชมความสำเร็จ
ของโรงเรียนวัดบ้านปลัดปู่

12

รายงานวิจัย แนวทางการพัฒนา
การนำผลการประเมิน การรับรองและ
การประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการ
ยกระดับคุณภาพการศึกษา

เข้าสู่ไตรมาส 1 ของปีงบประมาณ 2568 ในขณะเดียวกันก็เป็นช่วงสุดท้ายของปี 2567 ไตรมาสนี้ มีวันสำคัญต่อปวงชนชาวไทย อาทิ **วันที่ 13 ตุลาคม** วันฉัตรมงคลมหาดไทย ซึ่งเป็นวันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร **วันที่ 23 ตุลาคม** วันปิยมหาราช **วันที่ 5 ธันวาคม** วันคล้ายวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งเป็นวันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ ท้ายสุดนี้ กองบรรณาธิการจุลสาร สมศ. ขอกล่าวคำสวัสดีส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ 2568

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย จงดลบันดาลให้ทุกท่านมีความสุขกับการทำงานและการดำเนินชีวิตตลอดปี 2568 นี้

จุลสารฉบับนี้ ขอเปิดปฐมบทของปีงบประมาณใหม่ โดยการ **แนะนำคณะกรรมการ สมศ. ผลตอบรับการประเมินคุณภาพภายนอกปี 2567 โรงเรียนปลาปากวิทยา จังหวัดนครพนม** ต่อด้วย **นายสุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมชื่นชมความสำเร็จของโรงเรียนวัดบ้านปลัดปู่กึ่ง หนึ่งในตัวอย่างของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้** และ **รายงานวิจัย แนวทางการพัฒนาการนำผลการประเมินการรับรอง และการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา** รายละเอียดติดตามได้ภายในเล่ม

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ที่ปรึกษา

ดร.นันทา หงวนตัด รักษาการผู้อำนวยการ สมศ.

บรรณาธิการ

ดร.วรวิษ ภาสวาสวัตร
ดร.สมยศ ชีแจง
นางสาวมาลัย ศรีศิริรุ่งโรจน์
นางสาวภักพิดา ภูทับทิม
นางสาววิมล ทวีคุณ
นางจันทร์ทิพย์ เจริญจวาศ
นายทรงเกียรติ จันทพร

นางวาทรีหญิง ดร.กิตติยา เอื้อพานัส
ดร.นภาพร ส่งแสง
นางศิริธร เวียนศิริ
ดร.ภูมิพัฒน์ ศรีวัชรพัฒน์
นายรองจักร ภูริวัฒนา
ผศ.วีรจรงค์ แสงเดือน
นายอนุชา พิชญ์อังกูร

128 ชั้น 24 อาคารพญาไท
พลาซ่า ถนนพญาไท
แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กทม. 10400

☎ 0 2216-3955
☎ 0 2216-5043-6
✉ info@onesqa.or.th
🌐 www.onesqa.or.th

ออกแบบและพิมพ์โดย
บริษัท พิมพ์ดี จำกัด

สื่อสิ่งพิมพ์ สมศ. ร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย
การใช้กระดาษที่ผลิตจากพลังงานน้ำในการผลิต
เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และถนอมสายตา
ช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

PRINTED WITH
SOY INK

แนะนำ คณะกรรมการ ส.ศ.

วันที่ 13 สิงหาคม 2567 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติอนุมัติแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ ส.ศ. ตามที่ **พลตำรวจเอกเพิ่มพูน ชิดชอบ** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเสนอ ดังนี้

นายสุภชัย เจียรวนนท์
ประธานกรรมการ

ศ.ดร.บัณฑิต เอื้ออาภรณ์
กรรมการโดยตำแหน่ง
ประธานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดร.รอยล จิตรดอน
กรรมการโดยตำแหน่ง
ประธานกรรมการการอาชีวศึกษา

รศ.ดร.ประดิษฐ์ วรรณรัตน์
กรรมการโดยตำแหน่ง
ประธานกรรมการการอุดมศึกษา

ศ.พิเศษ ดร.กศพร ศิริสัมพันธ์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ศ.ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร.สุภัทร จำปาทอง
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

นายพิศณุ ศรีพล
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ศ.ดร.ปิริยะ พลพิรุฬห์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ศ.ดร.สุรินทร์ คำฝอย
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ส.ศ.เชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่าด้วยความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความสามารถ และประสบการณ์
ของกรรมการทุกท่าน จะนำพา ส.ศ. ให้เจริญก้าวหน้า และเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ
และยกระดับมาตรฐานการศึกษาไทยให้ก้าวสู่ระดับสากลต่อไป

ผลตอบรับ การประเมิน คุณภาพภายนอก ปี 2567

โรงเรียนปลาปากวิทยา จังหวัดนครพนม

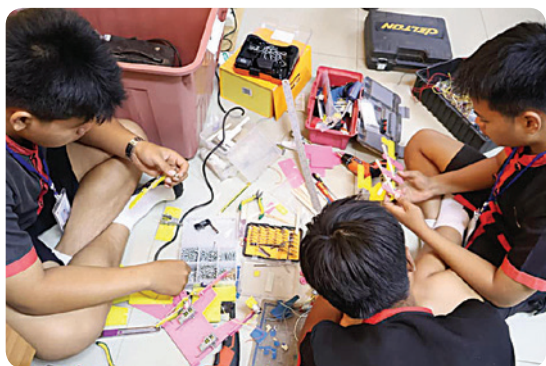

ภารกิจส่งเสริมและพัฒนาสัมพันธ์
สำนักพัฒนาและส่งเสริม

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. เผยผลตอบรับจากสถานศึกษา ที่เข้ารับการประกันคุณภาพภายนอกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ช่วยลดภาระสถานศึกษา ลดการใช้เอกสาร ลดพิธีการต้อนรับได้จริง รวมถึงสถานศึกษาสะท้อน บทบาทถึงผู้ประเมินภายนอกที่มีความเป็นกัลยาณมิตร ไม่ตัดสิน ไม่จับผิด และให้คำแนะนำที่สอดคล้องตามบริบท ปฏิบัติได้จริง พร้อมเชิญชวนสถานศึกษาเปิดเผยข้อมูล อย่างตรงไปตรงมา เพื่อคำแนะนำที่ถูกต้องและนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ในโอกาสนี้ จึงขอแนะนำตัวอย่างจากโรงเรียนที่เข้ารับการประเมิน ในรอบล่าสุดคือ **โรงเรียนปลาปากวิทยา จังหวัด นครพนม** ที่ได้นำข้อแนะนำจากการประเมินไปปรับใช้ และพบว่าหลายทักษะและตัวชี้วัดด้านการเรียนการสอน เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น สร้างจุดเด่นให้กับสถานศึกษา ได้หลากหลายประเด็น

การประกันคุณภาพภายนอกรอบนี้ สมศ. ได้นำปัญหาและเสียงสะท้อนจากการประเมินในรอบที่ผ่านมา มาปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจัง ทั้งในเรื่องการ**มุ่งลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา** ลดการใช้เอกสาร และงดพิธีการต้อนรับต่างๆ ต่อเนื่องถึง**การเพิ่มประสิทธิภาพการประเมิน**ที่นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ และ**มุ่งเน้นประเมินเพื่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ** (Quality Improvement) ไม่มีการตัดสินผลว่าผ่านหรือไม่ผ่าน ทั้งนี้ นับตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันที่การประเมินคุณภาพภายนอกใกล้เสร็จสิ้น ถือว่ามีผลตอบรับอยู่ในระดับที่น่าพอใจมาก ทั้งในเรื่องการตกแต่งสถานที่ต้อนรับ การจัดพิธีการต่าง ๆ ก็ลดลงไปมากกว่า 60% ส่วนเสียงสะท้อนที่ดีที่สุดคือ เรื่องความเป็นกัลยาณมิตรและการให้คำแนะนำในเชิงบวกของผู้ประเมินภายนอก ซึ่งสถานศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจไปในทิศทางเดียวกันว่าผู้ประเมินภายนอกมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีการศึกษาบริบทของสถานศึกษามาเป็นอย่างดี ทำให้ผู้ประเมินภายนอกสามารถให้คำแนะนำกับสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับบริบทตรงจุด เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และในบางข้อเสนอแนะสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ในทันที ซึ่งส่วนนี้เป็นปัจจัยสำคัญมากที่จะช่วยผลักดันให้สถานศึกษาขอรับการประกันคุณภาพภายนอกในจำนวนที่มากขึ้น

ทั้งนี้ **ดร.นันทา หงวนดัด รักษาการผู้อำนวยการ สมศ.** ได้กล่าวเสริมว่า “**สมศ. ขอเน้นย้ำกับสถานศึกษาอีกครั้งว่า การประเมินในครั้งนี้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา ไม่ตัดสินผลว่าผ่านหรือไม่ผ่าน แต่เป็นการมาช่วยดูว่าจุดเด่นของสถานศึกษาคืออะไร เพื่อพัฒนาต่อยอดอย่างไรให้ดียิ่งขึ้น และมีจุดที่ต้องปรับปรุงอะไรบ้าง จะเน้นไม่ต้องกลัวหรือกังวลที่จะสะท้อนความจริง เพื่อให้ผู้ประเมินภายนอกได้รับทราบปัญหาที่แท้จริง สำหรับการวางแผนร่วมกันแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ ต่อสถานศึกษาและผู้เรียนโดยตรง”**

นายเกรียงไกร นามทองใบ รองผู้อำนวยการ

โรงเรียนปลาปากวิทยา จังหวัดนครพนม ได้ให้ทัศนะในบริบทของโรงเรียนที่เข้ารับการประเมินในรอบนี้ว่า โรงเรียนปลาปากวิทยาเข้ารับการประกันคุณภาพภายนอกมาแล้ว 4 ครั้ง ครึ่งนี้เป็นครั้งที่ 5 ซึ่งพบว่าแตกต่างจาก 4 ครั้งที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัด โดยรอบที่ผ่านมาจะเน้นไปที่การชี้ข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้รู้สึกคล้ายถูกจับผิด แต่สำหรับครั้งนี้จะมีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรมากขึ้น ผู้ประเมินให้ความเป็นกันเองและให้คำแนะนำในเชิงบวก เช่น สิ่งนี้สถานศึกษาทำได้อยู่แล้ว แต่ยังสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้อีก ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ไม่กดดัน ส่วนเรื่องการเตรียมตัวเพื่อเข้ารับการประกันคุณภาพภายนอก ทางโรงเรียนไม่ต้องเตรียมการอะไร เนื่องจากโรงเรียนมีการทำงานที่เป็นระบบอยู่แล้ว อีกทั้งตัวชีวิตจากการประกันคุณภาพภายนอก ก็ไม่ต่างจากการประเมินรางวัลโรงเรียนคุณภาพ (OBEC QA) ที่โรงเรียนเพิ่งมีการประเมินไปก่อนหน้านี้ การประกันคุณภาพภายนอกจึงเป็นเพียงการนำงานที่มีอยู่มาจัดทำข้อมูลให้สอดคล้องกับตัวชีวิตเท่านั้น

การประกันคุณภาพภายนอกในครั้งนี้ ผู้ประเมินภายนอกให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า **โรงเรียนมีจุดเด่นเรื่องหลักสูตรท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการทำผ้าลายคราม** ซึ่งมีการทอผ้าและออกแบบบรรจุภัณฑ์แล้ว และยังสามารถนำไปต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มได้อีก

ตามนโยบาย **Learn to Earn** นอกจากนี้ก็มีเรื่องการพัฒนาห้องเรียนพิเศษ เช่น

ยกระดับกิจกรรมการจัดการเรียน

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อ

การศึกษาแบบบูรณาการ

(English Integrated

Study) ให้เป็นห้องเรียน

ที่มีความเข้มข้นด้าน

ภาษาอังกฤษที่สูงกว่าปกติ โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เน้นการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (Mini English Program) หรือเพิ่มห้องเรียนพิเศษเฉพาะหลักสูตรอื่นๆ เช่น ห้องวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์นั้นทางโรงเรียนได้ส่งโครงการวิทยาศาสตร์เข้าแข่งขัน และได้รับรางวัลทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ ซึ่งทางผู้ประเมินภายนอกเล็งเห็นว่า เป็นอีกหนึ่งจุดเด่นของโรงเรียนที่สามารถพัฒนาให้เป็น Best Practice ได้ จึงให้คำแนะนำว่าควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ วิธีการดำเนินการ และขั้นตอนการปฏิบัติ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเป็นโครงการนั้นๆ และจัดทำในรูปแบบเอกสารเสนอเทศที่สะดวกในการเผยแพร่และเข้าถึง เพื่อเป็นตัวอย่างให้โรงเรียนอื่นๆ เข้ามาศึกษาและสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียนของตนเอง

ทั้งนี้ **นายเกรียงไกร** ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า **“การประกันคุณภาพภายนอกโดย สมศ. จะแตกต่างจากการประกันคุณภาพภายในตรงที่การประกันคุณภาพภายในเราเห็นแค่มุมมองของตัวเองเฉพาะบางเรื่อง แต่การประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. จะมองแบบภาพรวม เปรียบเหมือนกระจกที่ช่วยสะท้อนให้เห็นตัวเองในมุมมองที่ต่างออกไป ทำให้เราเห็นข้อดี ข้อด้อยของตัวเองชัดเจนขึ้น อีกทั้งยังมองตามบริบทของสถานศึกษาจริงๆ มองในสิ่งที่เราถนัดประเมินตามสิ่งที่เราถนัด พร้อมให้คำแนะนำเพิ่มเติมช่วยให้เราเห็นทั้งจุดเด่นที่ควรส่งเสริมให้เป็น Best Practice จุดที่ต้องเติมเต็ม และจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงแก้ไข ทำให้โรงเรียนสามารถเข้าใจบริบทของตัวเองและมีแนวทางที่ชัดเจนในการต่อยอดพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียนต่อไป”**

นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ร่วมชื่นชมความสำเร็จของ
โรงเรียนวัดบ้านปลัดปึก
หนึ่งในตัวอย่างของสถานศึกษาที่เข้าร่วม
โครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับ 30 สถาบันอุดมศึกษา ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ เพื่อทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ ในการให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาในการนำผลประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้จัดทำเป็นแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ตามประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญ และประเด็นที่ต้องปรับปรุงพัฒนาไปจนถึงประเด็นที่ต้องยกระดับไปสู่ขั้นนวัตกรรม การดำเนินโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จนถึงปัจจุบัน เข้าสู่การดำเนินการในระยะที่ 4 มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 1,002 แห่ง

วันที่ 14 พฤศจิกายน 2567 นายสุรศักดิ์ พันธ์เจริญวรกุล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (รมช.ศธ.) ร่วมกับ สมศ. ลงพื้นที่เพื่อตรวจเยี่ยมสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้ ณ โรงเรียนวัดบ้านปลัดปึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสในพื้นที่ห่างไกลที่ประสบความสำเร็จในการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนจนสามารถยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้แบบก้าวกระโดด โรงเรียนวัดบ้านปลัดปึกเป็นโรงเรียนขยายโอกาสที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19 เมื่อปี พ.ศ. 2564 ซึ่งปรากฏว่าผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับ “ปรับปรุง” ทั้งในส่วนการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 - 2566 โรงเรียนวัดบ้านปลัดปึกได้เข้าร่วม โครงการ ส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาของ สมศ. โดยมีศูนย์ประสานงาน สมศ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ร่วมกับ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้บริหารและ คณะครูในการนำเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาในรูปแบบแผนพัฒนาคุณภาพ และได้แนวทางในการนำเสนอแนะที่ได้จากการประกันคุณภาพภายนอกไปปรับใช้พัฒนาโรงเรียนและนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้แนวคิด “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดจับมือไว้แล้วไปด้วยกัน ของ พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ส่งผลให้การประเมินคุณภาพภายนอกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โรงเรียนวัดบ้านปลัดปึกมีผลการประกันคุณภาพภายนอก ทั้งการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดอยู่ในเกณฑ์ “ดีมาก” ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด โดยปรากฏผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ทั้งด้านตัวผู้เรียน สถานศึกษา และผู้บริหาร เห็นได้จากนักเรียนมีผลการทดสอบ O-NET สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2565 อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศจากเดิมที่เคยได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

นายสุรศักดิ์ กล่าวว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีความมุ่งมั่น ตั้งใจอย่างมากในการสร้างผลลัพธ์ทางการศึกษา ด้วยนโยบาย เรียนดี มีความสุข ตลอดจนลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา สร้างโอกาสที่ดีให้กับผู้เรียนทุกคน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและชนบท มักประสบปัญหาขาดแคลนทั้งงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรต่างๆ ดังนั้นจึงได้มอบนโยบายให้ สมศ.

เร่งดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกกลุ่มโรงเรียนดังกล่าว เพื่อช่วยสะท้อนสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียน ให้ทราบถึงจุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนแนวทางในการพัฒนา พร้อมส่งเสริม และผลักดันให้มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปปรับใช้ และติดตามผลอย่างใกล้ชิด ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนสามารถแก้ปัญหา พัฒนา และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้รับการประกันคุณภาพภายนอก จำนวน 3,020 แห่ง และมีโรงเรียนที่เข้ารับการสำรวจว่ามีการนำผลประกันคุณภาพภายนอก ไปใช้จำนวน 2,995 แห่ง และพบว่าทั้งหมดกว่า 99% มีการนำ ผลการประเมินไปใช้ ทั้งนี้ ตลอดระยะเวลาในการประเมิน ปี 2567

ถือเป็นอีกหนึ่งปีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสมบูรณ์แบบ ตั้งแต่ ในส่วนของรูปแบบการประเมิน กรอบแนวทางการประเมิน คุณภาพภายนอก ผู้ประเมินภายนอก และส่วนของโรงเรียนเอง ที่รับการประเมินแล้วก้าวสู่ทิศทางที่ดีขึ้น

สำหรับแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษา โรงเรียนวัดบ้านปลัดปัก
ได้นำข้อมูลจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19 พ.ศ. 2564 และนำข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้พัฒนาประกอบด้วย

การศึกษา ปฐมวัย

มีการนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนาโดยส่งเสริมให้ เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ทั้ง 4 ด้าน ด้วยกิจกรรมที่ หลากหลาย ด้านการพัฒนาการเคลื่อนไหวของเด็ก กิจกรรมกีฬา หรือกิจกรรมกลางแจ้งที่หลากหลาย มีการทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาระดับ ปฐมวัย ให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ดำรงชีวิตวิถี พอเพียง รู้เท่าและก้าวทันเทคโนโลยี สนับสนุนให้มีสื่อ อุปกรณ์ ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้หลากหลายยิ่งขึ้น ครูผู้สอนได้เริ่มสร้างนวัตกรรมมาพัฒนา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และ พัฒนาครูให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีการกำหนดแผนการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ควรมีการปรับปรุง หลักสูตรให้ทันยุคทันสมัยให้ความสำคัญต่อการสอนเทคโนโลยี ด้วยการเพิ่มการจัดประสบการณ์เรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับอนุบาล ให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษาระดับ ปฐมวัย รวมถึงโรงเรียนได้สนับสนุนให้ครูใช้สื่ออุปกรณ์ มาใช้ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมุมประสบการณ์ต่างๆ ให้หลากหลายมากขึ้นและจัดทำแผนพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ และ เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

มีการนำข้อเสนอแนะของ สมศ. ไปใช้ในการพัฒนา โดยได้ไปศึกษาดูงานจากโรงเรียนต้นแบบ เพื่อมาพัฒนา สมรรถนะทั้ง 5 ด้าน และพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุมทุกด้าน ได้ใช้วิธีการวัดผลแตกต่างออกไปในแต่ละวิชา พร้อมทั้งยัง ส่งเสริมวิธีการจัดการเรียนรู้แบบต่างๆ ให้กับคุณครูทุกกลุ่มสาระวิชา ให้นักเรียนรู้จักฝึกทักษะอาชีพ ทั้งยาสีฟันจากสมุนไพร น้ำยาบ้วนปากจากใบข่อย ปลุกผักสวนครัว การตัดผม การทำอาหาร และการต้มน้ำสมุนไพร เพื่อนำแผนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติได้ มีผลงานเชิงประจักษ์อย่างหลากหลาย ทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยคุณครูหลายๆ ท่าน มีโครงการ กิจกรรม ที่กำลังทำและพัฒนาให้เป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีผู้นำไปเป็นแบบอย่าง เพื่อจะได้เผยแพร่

สู่สาธารณะผ่านสื่อในรูปแบบที่หลากหลาย มีการทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี รวมทั้งจากนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งล้วนมีผลต่อจุดเน้นในการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษา จัดให้มีการอบรม พัฒนาครูและนักเรียน ด้านสถานศึกษาปลอดภัย ครูผู้สอนได้นำข้อมูลจากการเขียนแผนพัฒนาตนเอง ID Plan สู่การทำข้อตกลงการปฏิบัติงานสู่กระบวนการนิเทศห้องเรียน และติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ จนแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยกระบวนการ PLC โดยมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อพัฒนาผลงานเข้าสู่วิทยฐานะที่สูงขึ้นของครู

จากการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาของ สมศ. โรงเรียนวัดบ้านปลัดปึกได้นำข้อเสนอแนะมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในรูปแบบ PALADPUK MODEL (ปลัดปึกโมเดล) ภายใต้แนวคิด “5 ร่วม” ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชม ทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมรับผิดชอบ

**PALADPUK
MODEL**
(ปลัดปึกโมเดล)
ภายใต้แนวคิด
“5 ร่วม”

- ร่วมคิด
- ร่วมวางแผน
- ร่วมปฏิบัติ
- ร่วมประเมินผล
- ร่วมชื่นชม

สปรayed กลับปากจากใบข่อย

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งหลังจากประสบความสำเร็จ โรงเรียนยังได้นำ PALADPUK MODEL มาจัดทำเป็น Best Practice เพื่อเผยแพร่และแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปยังโรงเรียนอื่นๆ โดยมีโรงเรียนที่นำไปประยุกต์ใช้ ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านกะหาด โรงเรียนวัดบ้านกะชาย โรงเรียนบ้านตะโกตาเนตร ซึ่งก็พบว่าผู้เรียนมีสมรรถนะด้านผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรและมีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ทั้งนี้ กิจกรรม

การเรียนการสอนของโรงเรียนวัดบ้านปลัดปึกยังมีความน่าสนใจ ด้วยการเริ่มต้นจากปัญหาด้านสุขภาพในช่องปากของนักเรียน ทางโรงเรียนจึงได้คิดค้นโครงการการผลิตยาสีฟัน น้ำยาบ้วนปาก และสเปรย์ดับกลิ่นปากจากใบข่อย ซึ่งเป็นพืชที่พบมากในบริเวณโรงเรียนและชุมชน มาต่อยอดพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มได้ และได้รับเหรียญทองจากการประกวดงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาครั้งที่ 71 ปีการศึกษา 2566 โดยโรงเรียนยังได้นำโครงการ “สุขภาพดี มีความสุข” ไปปฏิบัติตามจนเกิดผลสำเร็จอีกด้วย

ความสำเร็จของโรงเรียนวัดบ้านปลัดปึกเป็นเครื่องยืนยันได้อย่างดีว่าข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. นั้นมีประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แม้จะเป็น

โรงเรียนขยายโอกาส หรือโรงเรียนที่เคยมีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง แต่หากสถานศึกษานำข้อเสนอแนะไปปรับใช้อย่างจริงจัง ก็สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และได้รับผลการประเมินที่ยอดเยี่ยมได้ เพราะข้อเสนอแนะของ สมศ. สอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษา และสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของ พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่มอบให้กับ สมศ. เมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2567

“

สถานศึกษาขนาดเล็กและโรงเรียนขยายโอกาส มีลักษณะคล้ายคลึงกันตรงที่ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและถิ่นทุรกันดาร ดังนั้น เพื่อส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม จึงจำเป็นต้องเร่งประเมินคุณภาพการศึกษาในกลุ่มสถานศึกษาดังกล่าว ซึ่งการประเมินจะทำให้สถานศึกษาราบถึงจุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นได้

”

นายสุรศักดิ์ กล่าวปิดท้ายว่า รมว.ศธ. จะย้ำเสมอว่า ต้องไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง แม้จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนขยายโอกาสก็ต้องให้ความสำคัญ เพราะกลุ่มโรงเรียนดังกล่าวแม้ส่วนใหญ่จะอยู่ในท้องถิ่นที่ห่างไกลและทุรกันดาร แต่ก็มีจุดเด่นอยู่ที่ความใกล้ชิดกับชุมชน ทำให้สามารถเข้าใจบริบทและความต้องการของผู้เรียนได้อย่างลึกซึ้งและสามารถปรับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ และที่สำคัญคือใกล้บ้าน ซึ่งเชื่อว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็คงไม่ต้องการให้ลูกหลานไปเรียนไกลหูไกลตา ดังนั้น หากทุกฝ่ายช่วยกันดูแลพัฒนาโรงเรียน ทำงานร่วมกันตามแนวคิด “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” ไม่ว่าโรงเรียนที่ไหน เด็กก็จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย

การทอวิจัยและจัดการความรู้
สำนันโยบายและยุทธศาสตร์

รายงานวิจัย ...

**แนวทางการพัฒนาการนำผลการประเมิน การรับรอง
และการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการยกระดับ
คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา**

การนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากสถานศึกษาจะได้นำเอาจุดเด่น จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนา นำไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนา และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการนำผลประเมินคุณภาพไปใช้นอกจาก ในมิติของสถานศึกษา ยังมีอีกหนึ่งมิติที่มีความสำคัญก็คือ มิติด้านคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งผู้บริโภค

ในที่นี้ ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เรียน ที่จะใช้ผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกของสถานศึกษา ประกอบการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาที่จะ เข้าเรียนตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอาชีวศึกษา และระดับ

อุดมศึกษา จากความสำคัญดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการวิจัย

ในหัวข้อ **“แนวทางการพัฒนาการนำผลการประเมิน การรับรอง และการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการยกระดับคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษา”** โดย **ดร.ศิวะพร ภูพันธ์** ผู้รับทุนอุดหนุน

การวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

งานวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการนำผลการประเมิน การรับรอง และการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการ ยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการนำผลการประเมิน การรับรอง และการประกัน คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนำผลการประเมิน การรับรอง และการประกัน คุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับ อุดมศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed method research) แบบเรียงลำดับอธิบายขยายความ (Explanatory Sequential Design) ซึ่งให้น้ำหนักกับการวิจัย เชิงคุณภาพ (ระยะที่สอง) การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดย ระยะแรกเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่างวิจัย คือ สถาบัน อุดมศึกษาภายใต้สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) จำนวน 16 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด สำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารคณะ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนระยะที่สอง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารคณะ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร จำนวน 20 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและสร้าง ข้อสรุปแบบอุปนัย และนำเสนอแนวทางที่ได้ไปทดลองใช้และจัดเวที รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในประเด็นความเหมาะสม และความเป็นไปได้

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา มีการนำผลการประกัน คุณภาพภายใน (ระดับคณะ และระดับสถาบัน) ไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 เมื่อพิจารณาการนำผลการประเมินคุณภาพ

ภายในไปใช้ในแต่ลักษณะของการนำไปใช้ พบว่า ทุกลักษณะ การนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยการใช้ในเชิงสัญลักษณ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.16 รองลงมา คือ การใช้ในเชิง ตรวจสอบยืนยัน และการใช้ในเชิงความคิด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และ 3.99 ในขณะเดียวกัน ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา มีการนำ ผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 เมื่อพิจารณาการนำผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกไปใช้ในแต่ลักษณะของการนำไปใช้ พบว่า การใช้ ในเชิงตรวจสอบยืนยัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 3.98 รองลงมา คือ การใช้ในเชิงสัญลักษณ์ และการใช้ในเชิงความคิด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.92 และ 2.40 ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในมิติการใช้ ในเชิงเครื่องมือ พบว่า ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา มีการนำผล การประเมินคุณภาพทั้งในส่วนของการประเมินคุณภาพภายใน และผลการประเมินคุณภาพภายนอก (ระดับคณะและระดับ สถาบัน) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา มากที่สุด ได้แก่ การใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจปรับปรุง การดำเนินงานกิจกรรม/โครงการต่างๆ ของคณะ/สถาบัน การใช้เป็น ข้อมูลสำหรับการตัดสินใจพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการของ คณะ/สถาบัน ขึ้นมาใหม่ตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมิน คุณภาพการศึกษาระดับคณะ/ระดับสถาบัน

สำหรับในส่วนของผู้รับผิดชอบหลักสูตร พบว่า มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายใน (ระดับหลักสูตร) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการใช้ในเชิงความคิด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.08 รองลงมา คือ การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน การใช้ในเชิงเครื่องมือ และการใช้เชิงสัญลักษณ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 4.01 และ 3.99 นอกจากนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีความคิดเห็นต่อสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัด ในการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอก (ระดับหลักสูตร) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 โดยการใช้ในเชิงสัญลักษณ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 3.83 รองลงมา คือ การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน และการใช้เชิงความคิด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และ 3.63 สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลในมิติการใช้ในเชิงเครื่องมือ พบว่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีความคิดเห็นต่อสถาบันอุดมศึกษา จำนวนมากที่สุด ได้แก่ การใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ ดำเนินกิจกรรม/โครงการต่างๆ ของคณะ/สถาบัน รองลงมา คือ การใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจพัฒนาการดำเนินงานโครงการ/โครงการของคณะ/สถาบัน ขึ้นมาใหม่ ตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับคณะ/ระดับสถาบัน และ การใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจปรับปรุงการดำเนินงาน/โครงการต่างๆ ของคณะ/สถาบัน

2 แนวทางการพัฒนาการนำผลการประเมิน การรับรอง และการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา มี 7 แนวทาง สามารถจำแนกออกเป็น 3 ส่วนหลักๆ คือ ปัจจัยนำเข้า (input) ซึ่งเป็นการนำองค์กรของผู้บริหาร มีจำนวน 1 แนวทาง คือ การวางระบบกำกับ ติดตาม

และประเมินผลการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานของมหาวิทยาลัย ด้านกระบวนการ (process) มีจำนวน 4 แนวทาง คือ (1) การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ (2) การสร้างความรู้ ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรของส่วนงาน (3) การเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรของส่วนงาน และ (4) การสื่อสารผลการประเมินคุณภาพไปยังผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และระบบและกลไกสนับสนุนการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา มี 2 แนวทาง คือ การพัฒนากลไกทางวิชาการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานการประกันคุณภาพ และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานการประกันคุณภาพ

ปัจจัยเงื่อนไขของการนำผลการประเมิน การรับรอง และการประกันคุณภาพการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ สมรรถนะของผู้ประเมินระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ สมรรถนะของผู้ประเมินภายในระดับอุดมศึกษา หมายถึง ความรู้ด้านการประเมิน สามารถตัดสินใจคุณค่าของการดำเนินงานของหลักสูตร คณะ ที่ทำการประเมิน มีความสามารถในการสื่อสารผลการประเมินอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะภาษาเขียนรวมถึงความสามารถในการให้ข้อเสนอแนะที่มีความเป็นรูปธรรม และสมรรถนะของผู้ประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษา หมายถึง การรู้เท่าทันบริบทหรือธรรมชาติของคณะ สถาบัน ที่ทำการประเมิน ความสามารถในการสื่อสารผลการประเมินอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะภาษาเขียน รวมถึงความสามารถในการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรม สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของคณะ สถาบัน รวมถึงไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะ ในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะต่อสถาบันอุดมศึกษา

1 จากการศึกษาที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีการนำผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกไปใช้ทุกลักษณะการนำไปใช้ (การใช้ในเชิงความคิด การใช้ในเชิงเครื่องมือ การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน และการใช้ ในเชิงสัญลักษณ์) มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณาลักษณะ การนำผลการประเมินคุณภาพภายใน (ระดับหลักสูตร) ไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา จากทั้ง 4 ลักษณะ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการนำผลการประเมินคุณภาพภายใน (ระดับ หลักสูตร) ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ด้านการยกระดับคุณภาพหลักสูตร นอกจากนี้ ข้อค้นพบจาก การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งเป็นการศึกษา แนวทางการพัฒนาการนำผลการประเมิน การรับรอง และการ ประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า มีแนวทางฯ ที่สำคัญด้าน กระบวนการจำนวน 4 แนวทาง คือ (1) การสร้างวัฒนธรรม คุณภาพ (2) การสร้างความรู้ ความเข้าใจในระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรของส่วนงาน (3) การเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญด้าน การประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรของ ส่วนงาน และ (4) การสื่อสารผลการประเมินคุณภาพไปยังผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรมีกระบวนการ ดังนี้

1.1 สถาบันอุดมศึกษา ควรมีบทบาทในการสร้าง ความรู้ ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรของส่วนงาน โดยการจัดอบรมให้ความรู้ ต่างๆ ที่เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายใน ระบบการประกัน คุณภาพภายนอก และเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา ในระบบที่สถาบันอุดมศึกษาได้เลือกใช้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิด เป็นวัฒนธรรมคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา

1.2 สถาบันอุดมศึกษา ควรสื่อสารผลการประเมิน คุณภาพ (ภายในและภายนอก) ไปยังผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งใน ระดับคณะ/สถาบัน และระดับหลักสูตร เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ อย่างทันทั่วถึง (Constant feedback) เพื่อนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ทันเวลาตามความต้องการ และทันต่อสถานการณ์

2 จากผลการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ปัจจัยเงื่อนไขของการนำผลการประเมิน การรับรอง และการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา คือ สมรรถนะของผู้ประเมินระดับอุดมศึกษา โดยผู้ประเมินภายในระดับอุดมศึกษา ควรจะเป็นผู้ประเมินที่มีความรู้ด้านการประเมิน สามารถตัดสินคุณค่าของการดำเนินงาน ของหลักสูตร คณะ ที่ทำการประเมิน มีความสามารถในการสื่อสาร ผลการประเมินอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะภาษาเขียน รวมถึงมีความสามารถในการให้ข้อเสนอแนะที่มีความเป็นรูปธรรม ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรมีบทบาทในการสนับสนุนการเพิ่มพูน ความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาให้แก่บุคลากรของหน่วยงานเป็นระยะๆ ซึ่งสามารถ ดำเนินการในรูปแบบต่างๆ เช่น การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เป็นต้น หากสถาบันอุดมศึกษาสามารถพัฒนา ศักยภาพผู้ประเมินภายใน (ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และ ระดับสถาบัน) ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้ข้อเสนอแนะ จากผลการประเมินคุณภาพภายในที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม มากขึ้น รวมถึงเป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ/กิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะต่อ สมศ.

จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยเงื่อนไขของการนำผลการประเมิน การรับรอง และการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ สมรรถนะของผู้ประเมินระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้ประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษาควรจะเป็นผู้ประเมินที่มีการรู้เท่าทันบริบทหรือธรรมชาติของคณะ สถาบัน ที่ทำการประเมิน มีความสามารถในการสื่อสารผลการประเมินอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะภาษาเขียน รวมถึงมีความสามารถในการให้ข้อเสนอแนะที่มีความเป็นรูปธรรม สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของคณะสถาบัน รวมถึงนำไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ควรมีบทบาทในการพัฒนาศักยภาพผู้ประเมินภายนอกระดับอุดมศึกษาและเพิ่มขีดความสามารถในการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา เช่น สมรรถนะของผู้ประเมินภายนอกด้านการรู้เท่าทันบริบทหรือธรรมชาติของหลักสูตร คณะ สถาบัน และการสื่อสารการประเมินที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ดังนั้น หากผู้ประเมินระดับอุดมศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา จะทำให้ได้ข้อเสนอแนะจากการผลการประเมินคุณภาพภายนอก (ระดับสถาบัน ระดับคณะ) ที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น และมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1 ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานการประกันคุณภาพนับเป็นระบบและกลไกสนับสนุนการดำเนินงานการประกันคุณภาพที่สำคัญ ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยและพัฒนาแพลตฟอร์มหรือระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในลักษณะของระบบฐานข้อมูลกลาง เพื่อใช้เป็นระบบสนับสนุนการนำผลการประเมิน การรับรอง และการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 2 ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการศึกษาศาภาพการนำผลการประเมิน การรับรอง และการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในภาพรวมของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้มีระบบการประเมินคุณภาพภายใน และระบบการประเมินคุณภาพภายนอกที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการวิจัยรายการนี้โดยทำการศึกษาเชิงลึกกรณีสถาบันอุดมศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) ในเรื่องการนำผลการประเมิน การรับรอง และการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อค้นพบเชิงลึกที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการนำผลการประเมิน การรับรอง และการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา